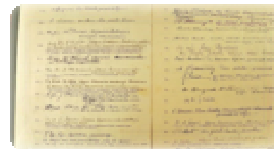

UNESCO un programma „Pasaules atmiņa”

2012

UNESCO

Kopš cilvēku prātos ir radusies doma par karu, ir nepieciešams cilvēku prātos aizstāvēt idejas par mieru.

(UNESCO Konstitūcija, 1945)

UNESCO ir Apvienoto Nāciju Izglītības, zinātnes
un kultūras organizācija

UNESCO galvenās programmas, ar kuru palīdzību tiek veicināts miers un sabiedrības labklājība

- Izglītība
- Kultūra
- Informācijas sabiedrības attīstība – tehnoloģiju pārdomāta izmantošana
- Zināšanu mobilizēšana un saglabāšana
- Vides aizsardzība
- Cilvēktiesības, ētiskie jautājumi
- Preses un vārda brīvība

UNESCO Latvijā un pasaulē ir

- Intelektuālā sadarbība un solidaritāte
- Ideju laboratorija – risinājumu meklēšana pasaules izaicinājumiem
- Starptautisko standartu izstrāde un ievērošana
- Palīdzības un padoma sniegšana un zināšanu pilnveide
- Informācijas apstrādes centrs
- Starptautiskās sadarbības veicināšana

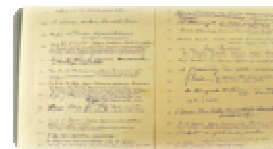
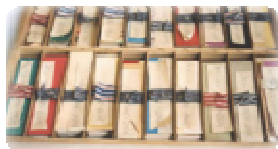
UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas funkcijas

- Veicināt sekmīgu Latvijas dalību UNESCO
- Sniegt informāciju un veidot sadarbību Latvijā UNESCO darbības jomās
- Sniegt atzinumus, paust viedokli un priekšlikumus par UNESCO kompetences jautājumiem
- Piedalīties UNESCO un ar to saistīto starpvaldību un starptautisko institūciju darbā
- Izstrādāt rīcības plānus UNESCO programmu īstenošanai Latvijā un koordinēt to izpildi

UNESCO programma „Pasaules atmiņa”

Programma “Pasaules atmiņa” – cilvēces atmiņas saglabāšana

- Programma tiecas apzināt un saglabāt visas **cilvēces atmiņu**, ko glabā dokumentārais mantojums
- Dokumentārais mantojums var būt jebkas – gravējumi, zīmējumi, grāmatas, dokumenti, vēstules, video vai audio ieraksti, un citi informācijas nesēji, kas glabā liecību par atmiņām un notikumiem

Programma “Pasaules atmiņa” – cilvēces atmiņas saglabāšana

- Dokumentārais mantojums ir daļa pasaules atmiņas – trausls un izzūdošs mantojums, kura bojāeja nozīmētu arī cilvēces atmiņas avotu zaudējumu
- Programmas ietvaros tiek veikts svarīgs darbs, lai rosinātu apzināties pasaules dokumentārā mantojuma saglabāšanas nozīmīgumu, iepazītu nacionālā dokumentārā mantojuma dārgumus un nodrošinātu to pienācīgu saglabāšanu, izpēti un interpretāciju

UNESCO programma „Pasaules atmiņa”

- Izveidota 1992. gadā ar mērķi saglabāt pasaules dokumentāro mantojumu, paplašināt piekļuvi tam un veicināt tā izziņu visā pasaulē, neatkarīgi no konkrētā dokumenta izcelsmes vietas
- Programma tiecas apzināt šo mantojumu, nodrošināt tā saglabāšanu un aizsardzību, kā arī padarīt to plaši pieejamu un atpazīstamu dažādās pasaules daļās
- Tiek īstenota ar dažādiem līdzekļiem (likumdošana, aizsardzība, projekti, publicitāte, apziņas rosinošas aktivitātes)

UNESCO programma „Pasaules atmiņa”

- 1995.gadā tiek izveidots programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskais reģistrs
- Programmai nav „cieta” normatīvā instrumenta – programmisks ietvars vērsts uz dalībvalstu sadarbību
- Tās pamatdokumenti ir Starptautiskās īstenošanas vadlīnijas un nacionālie programmas īstenošanas dokumenti
- Šobrīd ir uzsākts darbs pie Rekomendācijas par dokumentārā mantojuma saglabāšanu un pieejamību izstrādes, dokumentu plānots pieņemts 2015.gadā

Programmas „Pasaules atmiņa” visredzamākā iniciatīva - reģistri

**UNESCO programmas
„Pasaules atmiņa” starptautiskais reģistrs**

Reģionālie reģistri

Nacionālie reģistri
(UNESCO programmas „Pasaules atmiņa”
Latvijas nacionālais reģistrs)

Programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskais reģistrs

2001. gadā iekļauts „**Dainu skapis**” – latviešu tautasdziesmu krājuma „Latvju Dainas” redaktora Krišjāņa Barona (1835.- 1923.) sakārtotais manuskriptu kopums, kas atrodas paša redaktora plānotā skapī

Programmas „Pasaules atmiņa” starptautiskais reģistrs

2009. gadā iekļauta trīs Baltijas valstu – Igaunijas, Latvijas un Lietuvas – kopīgi sagatavotā nominācija **„Baltijas Ceļš – cilvēku ķēde trīs valstu vienotiem centieniem pēc brīvības”**, kas ir ar šo vēsturisko notikumu saistīts nozīmīgs dokumentu arhīvs

UNESCO Latvijas Nacionālās komisija un programma “Pasaules atmiņa”

UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” īstenošana Latvijā ir viena no UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas darba prioritātēm ar mērķi apzināt nozīmīgāko dokumentāro mantojumu un veicināt tā aizsardzību, pieejamību un atpazīstamību Latvijā un starptautiski

UNESCO programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālais reģistrs

- Mērķis – veicināt Latvijas nozīmīgākā dokumentārā mantojuma saglabāšanu, pieejamību un atpazīstamību Latvijā un starptautiski
- Uzdevums - pievērst Latvijas sabiedrības uzmanību dokumentārā mantojuma lomai kolektīvās kultūras atmiņas veidošanā, dokumentārā mantojuma saglabāšanas nozīmei un atbilstošas saglabāšanas sistēmas nodrošināšanai

Programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālā reģistra attīstība

- 2007. gada semināra „UNESCO Programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas Nacionālā reģistra izveide”” pieņemtā rezolūcija
- UNESCO Līdzdalības programmas pieteikums 2008.-2009. gadam „Pasaules atmiņas Latvijas nacionālā reģistra izveidei”
- 2009. gadā „Pasaules atmiņas” Latvijas nacionālā reģistra vispārējo vadlīniju izveide un apstiprināšana
- 2009. gada 30.novembrī „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālā reģistrā veikti pirmie četri ieraksti

Programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālais reģistrs

„Eduarda Krauca fotonegātīvu uz stikla pamatnes kolekcija – Ķeguma spēkstacijas celtniecības gaita 1936.–1940.”, kas ietver 1736 stikla plašu fotonegātīvus par Ķeguma spēkstacijas celtniecību

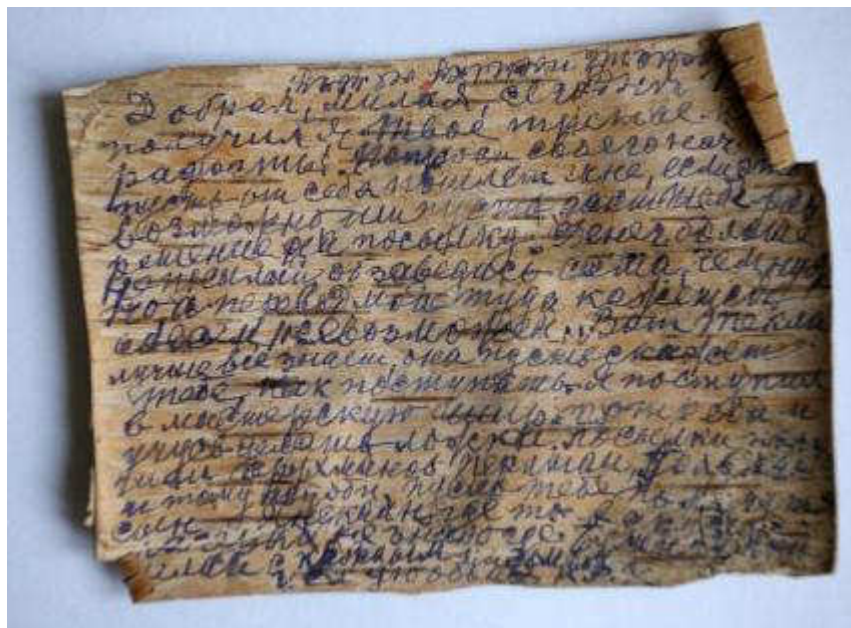
Programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālais reģistrs

„Raiņa un Aspazijas savstarpējā sarakste 1894.- 1929.” – sarakste, kas aptver 35 gadus abu dzejnieku radošajā, ko veido 2499 vēstules latviešu, krievu un vācu valodā: 1154 Aspazijas vēstules Rainim un 1345 Raiņa vēstules Aspazijai

Programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālais reģistrs

„Sibīrijā rakstītas vēstules uz bērza tāss” - vēstules uz bērza tāss, kas rakstītas ieslodzījuma vai spaidu darbu nometnēs un nometinājuma vietās Sibīrijā

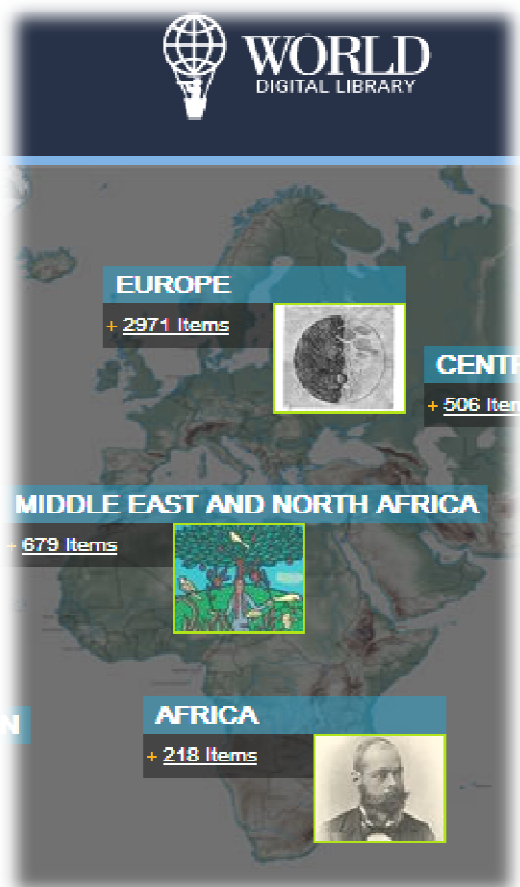
Programmas „Pasaules atmiņa” Latvijas nacionālais reģistrs

„Latvijas Centrālās Padomes Memorands Rīga, 1944. gada 17. marts” – dokuments, kurā Latvijas politiskie un kultūras darbinieki deklarēja nepieciešamību nekavējoties atjaunot Latvijas Republikas faktisko suverenitāti un izveidot Latvijas valdību

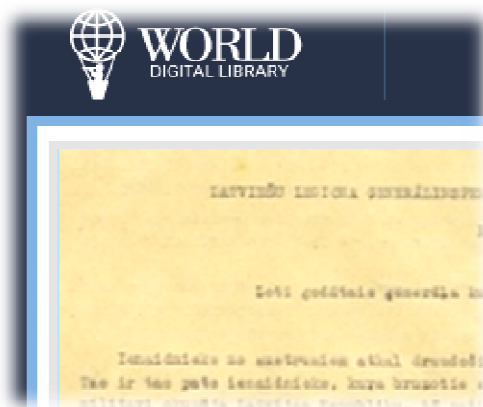
Kas ir Pasaules digitālā bibliotēka?

- Pasaules digitālā bibliotēka (World Digital Library, www.wdl.org) ir starptautiska elektroniskā bibliotēka, kas izveidota ar mērķi ikvienam sniegt kvalitatīvu informācijas resursu
- To radījusi Amerikas Savienoto Valstu (ASV) Kongresa bibliotēka sadarbībā ar UNESCO un partneriem daudzās valstīs

Latvijas vērtības Pasaules digitālajā bibliotēkā

- Šogad Pasaules digitālajā bibliotēkā tika publicēti nomināciju „**Sibīrijā rakstītas vēstules uz bērza tāss**” un „**Latvijas Centrālās Padomes Memorands. Rīga, 1944. gada 17. marts.**” oriģinālu digitalizētās ekspozīcijas
- Sagatavošanā publiskošanai ir arī nominācijas „Eduarda Krauca fotonegatīvu uz stikla pamatnes kolekcija – Ķeguma spēkstacijas celtniecības gaita 1936.-1940.” un "Raina un Aspazijas savstarpējā sarakste 1894.- 1929." oriģinālu materiāli

Šogad programmai „Pasaules atmiņa” aprit 20. gadadiena

Paldies par uzmanību!